

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kněžmost, okres Mladá Boleslav

Adresa: Na Františku 32, 294 02 Kněžmost

Identifikátor školy: 600 049 167

Termín konání inspekce: 4. - 6. duben 2005

Čj:	c3-1043/05-5247
Signatura	oc4zy115

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kněžmost, okres Mladá Boleslav byla k 1. lednu 2003 zřízena obcí Kněžmost jako příspěvková organizace. Jedná se o úplnou základní školu, jejíž součástí jsou základní škola (kapacita: 270 žáků), školní družina (kapacita: 50 žáků), mateřská škola (kapacita: 60 dětí) a školní jídelna (kapacita: 264 jídel). K 30. září 2004 škola vykazovala 9 tříd se 161 žákem v základní škole a 43 žáky ve školní družině.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole ve skupině předmětů český jazyk na 2. stupni, občanská výchova, matematika, fyzika, prvouka, přírodověda, přírodopis a zájmového vzdělávání ve školní družině, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.

Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole ve výše uvedených předmětech a zájmového vzdělávání ve školní družině, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2003/2004 a ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce se zřetelem k plnění učebních plánů v celém vzdělávacím cyklu 1. a 2. stupně.

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce budou souhrnně zveřejněna ve Výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Na 1. stupni základní školy vyučuje sledované předměty celkem pět odborně kvalifikovaných učitelek. Český jazyk vyučují na 2. stupni tři učitelky, z nichž jedna má odbornou kvalifikaci pro vyučování předmětu na tomto stupni základní školy, druhá vystudovala obor učitelství pro 1. stupeň, třetí má středoškolské vzdělání pro učitelky mateřských škol. Odbornou kvalifikaci s aprobací občanská výchova nemá žádná ze dvou vyučujících předmětu. Obě vystudovaly obor učitelství, jedna pro 1. stupeň základní školy, druhá pro mateřské školy. Výuka matematiky je zajištěna na 2. stupni dvěma odborně způsobilými pedagogy s příslušnou specializací. Ze dvou kvalifikovaných vyučujících fyziky má pouze jeden učitel odbornou specializaci. Předmět přírodopis vyučuje učitelka bez odborné kvalifikace (absolventka bakalářského studia – obor ošetřovatelství). Vyučující pověřené funkcí výchovného poradce neabsolvovaly příslušné specializační studium. Chod školní družiny zajišťuje jedna kvalifikovaná vychovatelka, které vypomáhá 3 hodiny týdně vychovatelka bez odborné kvalifikace. Ředitel školy i jeho zástupce jsou odborně způsobilí pro výuku v základní škole i pro řízení školy.

O skladbě úvazků rozhodl ředitel školy s ohledem na pracovní erudici a délku pedagogické praxe vyučujících, např. v 9. ročníku vyučují český jazyk, matematiku a fyziku vyučující s odbornou kvalifikací a dlouhodobou pedagogickou praxí.

Organizace činnosti a provozu školy je funkční. Vzájemné vztahy, pravomoci a odpovědnost jednotlivých zaměstnanců stanoví organizační řád a organizační schéma. Úkoly vyplývající z přidělených funkcí jsou stanoveny v jeho příslušných kapitolách a v pracovních náplních jednotlivých zaměstnanců. Ředitel školy používá v převážné míře demokratický styl řízení s liberálními prvky; část pravomocí delegoval na svého zástupce, který je také zástupcem statutárního orgánu.

Činnost organizace vychází z koncepčních materiálů zpracovaných managementem školy; v současné době je společnými aktivitami pedagogického sboru pod vedením ředitele vytvářena nová koncepce rozvoje školy pro nadcházející období.

Hlavním poradním orgánem ředitele je pedagogická rada a užší vedení školy. Z jednání pedagogické rady jsou pořizovány zápisy. I když ve škole nejsou zřízeny metodické orgány, je spolupráce vyučujících i vychovatelek školní družiny velmi dobrá, zakládá se zejména na průběžném a neformálním setkávání a předávání informací.

Vnitřní informační systém funguje na obvyklých principech, učitelé i vychovatelky mají přístup k potřebným informacím a vědí, kde je hledat. Informace trvalejšího rázu jsou jim poskytovány standardními způsoby (ústně, pracovní nástěnky ve sborovně, v kanceláři a na chodbách školy).

Pedagogičtí pracovníci jsou při praktické realizaci výchovně-vzdělávacího procesu dle organizačního řádu řízeni zejména zástupcem ředitele školy. Začínající a nově přijatí učitelé mají své uvádějící zkušené pedagogy, se kterými mají možnost konzultovat odborné i organizační záležitosti a kteří je seznamují s materiálním vybavením školy.

Ředitel se systematicky věnuje kontrolní a hospitační činnosti, závěry důkladně zpracovává a dle zjištěných výsledků přijímá spolu s celým pedagogickým sborem následná koncepční opatření. Hospitace realizované ředitelem či jeho zástupcem v minulém období se zaměřovaly rovnoměrně na všechny předměty, v třídních knihách byly uvedeny i záznamy o vzájemných hospitacích vyučujících. Při rozboru společně sledované hodiny matematiky se ředitel zaměřil na názornost výuky, rozvoj tvořivého myšlení žáků, plánování a přípravu na hodinu i na další podstatné aspekty. Pozitivním prvkem zde bylo využití autoevaluační vyučující.

Plánování v oblasti lidských zdrojů je jednou ze stěžejních priorit, které ředitel věnuje maximální pozornost. Při získávání nových kvalifikovaných pedagogů v produktivním věku chybí vedení školy podpora zřizovatele ve formě zajištění bytu. I přes soustavně probíhající náborové aktivity se však škole daří zvyšovat kvalifikovanost vyučujících pouze omezeně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno dle nabídek vzdělávacích institucí a finančních možností školy. Je organizováno v dobrovolné formě individuálně nebo po skupinách. Účast převážné většiny pedagogů na těchto akcích je dle záznamů školy velmi častá, což se příznivě odráží v celém vzdělávacím procesu školy. Pravidelně se vzdělávají také ředitel i jeho zástupce, a to nejen v managementu a řízení, ale i v ostatních oblastech (např. tvorba školního vzdělávacího programu).

Hodnocení kvality pedagogické práce se opírá o kritéria, která ve svém důsledku směřují především k úspěšnosti žáků a rozvoji jejich osobnosti, přičemž jsou zohledněny také úroveň administrativní činnosti a vzdělávání učitelů. Informace o práci pedagogů jsou v průběhu roku získávány při hospitacích, kontrolou písemných podkladů, prostřednictvím vlastních dotazníků, rozhovorů a další autoevaluační činností. Při finančním oceňování práce zaměstnanců ředitel školy vychází z vnitřního platového předpisu, který obsahuje také zásady, podle nichž jsou stanovovány nenárokové složky platu (osobní příplatek, odměny).

Personální podmínky vzdělávání umožňují realizovat zvolený vzdělávací program, jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučování ve třídách 1. stupně probíhá v původní dvoupatrové budově školy, ke které je přistavěn pavilon pro 2. stupeň. Vedle školy jsou budova školní dílny a sportovní hřiště. Pět učeben slouží pro jednotlivé ročníky 1. stupně, pět učeben 2. stupně je didakticky zaměřeno (český jazyk a hudební výchova, matematika a výtvarná výchova, fyzika-chemie-přírodopis,

dějepis a zeměpis, výpočetní technika) a žáci se v nich střídají. Expozici pomůcek, aktuální výzdobou i celkovou upraveností skýtají učebny dostatečně podnětné prostředí k výuce. Učebny 1. stupně jsou vybaveny novým školním nábytkem, v učebnách 2. stupně je nábytek starší. Učebny i chodby jsou estetické. Ve škole je dostatek vhodných prostorových kapacit pro výuku i k relaxaci. Sbírkové pomůcky jsou umístěny částečně v odborných učebnách, částečně v kabinetech. Kontinuální doplňování a aktualizace pomůckového inventáře probíhá, společně s obnovou fondu učebnic, dle sumarizovaných požadavků vyučujících a v závislosti na finančních možnostech školy. V budově školy je obecní knihovna, kterou mohou ve stanovených hodinách využívat i žáci školy. Praktickým a hojně využívaným prostorem je školní hala. Slouží ke shromažďování žáků školy, k relaxaci i výuce, neboť je zde audiovizuální technika s velkoplošnou obrazovkou a vhodný komunikační prostor. Hala je využívána také zřizovatelem, obcí Kněžmost.

Většina vyučovacích hodin předmětu český jazyk je vyučována v učebně vybudované účelově pro předměty český jazyk a hudební výchova. V učebně je kulturně zaměřená nástěnka, nástěnné obrazy a příruční knihovna s dostatečným množstvím potřebných jazykových a literárních příruček. Žáci mají učebnice i čítanky, systematicky s nimi pracovali jen v části navštívených hodin.

Hodiny matematiky a fyziky na 2. stupni probíhají převážně v odborné učebně matematiky a výtvarné výchovy nebo v přírodovědné pracovně. Tyto učebny jsou upraveny pro efektivní vyučování obou předmětů. Jejich podnětnost (nástěnky, vitríny, demonstrační transparenty) je pro žáky přínosem.

Předměty prvouka a přírodověda jsou vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých tříd, výuce přírodopisu slouží odborná pracovna. Využívány jsou rovněž hala a počítačová učebna. Učitelky mají k dispozici audiotechniku i školní videotéku obsahující dostatečný počet naučných pořadů k výuce přírodopisu. Projekční technika je zastoupena na 2. stupni zpětným projektorem, na 1. stupni zastaralými KP-8. Ke všem sledovaným předmětům žáci obdrželi učebnice opatřené schvalovací doložkou ministerstva.

Školní družina využívá esteticky upravenou podkrovní místnost přiměřené velikosti, která je vybavena potřebnými pomůckami jak pro výchovnou činnost přímo navazující na výuku (výtvarná výchova, hudební výchova), tak pro odpočinkovou činnost, relaxaci žáků a jejich spontánní aktivity (různé hry, knihy apod.). Je zde také funkční počítačová sestava s vhodným softwarem, kterou žáci aktivně využívají.

Škola získala darem velmi dobré hardwarové vybavení počítačové pracovny. Nainstalovaný výukový software a připojení na internet odpovídá potřebám moderního základního vzdělávání. I když se práce s počítačem nevyskytovala přímo v žádné ze sledovaných hodin, je patrné, že učebna je využívána jak při výuce, tak ve volných hodinách pro aktivní činnost žáků.

Na 1. stupni je v každé učebně funkční počítačová sestava, kterou žáci využívají jak při výuce, tak během přestávek k aktivnímu odpočinku.

Kabinet matematiky i fyziky je vybaven vesměs staršími, ale funkčními pomůckami, které jsou při výuce v převážné míře využívány. Mnohé pomůcky, zejména k procvičování učiva, si zhotovují vyučující sami.

Využívání školních pomůcek a didaktické techniky ve výuce hodnotí ředitel školy při hospitační činnosti. Oblast materiálně-technických podmínek školy má zmapováno, při plánování jejich rozvoje má jednoznačnou prioritu výstavba tělocvičny.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání umožňují realizovat zvolený vzdělávací program, jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

ZŠ vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola. Upravený učební plán školy, který přiděluje dotace vyučovacích hodin sledovaným předmětům v jednotlivých ročnících, je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu.

Školní družina se řídí koncepčně zpracovaným materiálem, jehož cíle jsou v souladu s obecnými cíli zájmového vzdělávání. Její činnost navazuje na školou zvolený vzdělávací program aktivitami, které mají nepřímý vzdělávací efekt (např. hudební, výtvarná, přírodovědná činnost či čtení) nebo odpočinkový a relaxační charakter.

K 30. září 2004 škola vykázala 19 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami učení (SVPU). V aktuálním seznamu integrovaných žáků ke dni inspekce je uvedeno pouze 16 žáků. Individuální vzdělávací programy (IVP) pro žáky s SVPU nejsou třídními učiteli zpracovány vždy na jeden školní rok. Vycházejí ze zpráv, posudků a doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP) a jsou jí také potvrzeny. Obsahují mj. metody školní práce i pedagogická opatření zdůrazňující individuální přístup při vyučování a hodnocení. Rodiče byli s IVP svých dětí seznámeni. Ambulantní nácvik žáků s SVPU probíhá v ZŠ v odpoledních hodinách. Diferencovaný přístup vyučujících k žákům byl uplatněn ve výuce matematiky na obou stupních i fyziky.

Aktuální rozvrh hodin i reálná výuka korespondují s upraveným učebním plánem. Nedostatky byly shledány v dodržování učebních osnov v předmětu matematika na 2. stupni ve čtyřletém vzdělávacím cyklu školních let 2000/2001 – 2003/2004. Zaznamenaná pochybení nebyla vlastní kontrolní činností vedení školy zjištěna. ZŠ vede povinnou dokumentaci. Zápisy obsahu učiva v aktuálních i ostatních vyžádaných třídních knihách (TK) vzhledem ke sledované výuce vykazují některé další méně závažné i formální nedostatky vyplývající také z nižší frekvence uskutečňování kontrol povinné dokumentace – ty dle vyjádření zástupce ředitele probíhají v cca dvouměsíčních intervalech (v TK nejsou kontroly evidovány). Jedná se zejména o neprůkazné zaznamenávání průběhu vzdělávání v předmětu český jazyk. Některé zápisy nekopírují důsledně témata učebních osnov, část z nich je málo konkrétní a záznam průběhu vzdělávání je tím neprůkazný. Občasný výskyt nekonkrétních zápisů byl zjištěn i v předmětu přírodopis. Naopak průkazně je povinná dokumentace vedena v předmětech matematika a fyzika, a to ve školním roce 2004/2005, i ve školní družině. Průkazným způsobem jsou rovněž zapisována do pedagogické dokumentace udělená výchovná opatření pro jednotlivé žáky. Ta jsou oznámena rodičům po předchozím projednání v pedagogické radě.

Organizace vyučování je v souladu s příslušným právním předpisem. Vyjma zařazení tří hodin matematiky na 2. stupni na 5. vyučovací hodinu či tříhodinového jazykového bloku ve středeční výuce žáků 8. ročníku byly při sestavování rozvrhu hodin respektovány psychohygienické zásady.

Řád školy je zpracovaný ještě podle staré zákonné normy platné do 31. 12. 2004 a neobsahuje tak některá ustanovení o školním řádu, nově vymezená přijatým školským zákonem. Školská rada – orgán schvalující školní řád – nebyla prozatím zvolena.

Výchovné poradenství zabezpečují dvě učitelky, jedna s vymezenými kompetencemi pro 1., druhá pro 2. stupeň ZŠ. Obě mají zpracovaný písemný plán činnosti a ten průběžně naplňují. Informační systém pro žáky i rodiče o volbě povolání je funkční a v dostatečné míře umožňuje orientaci v nabídce škol a učebních oborů. Jednotlivé okruhy pro volbu povolání jsou rovněž začleněny do tematických plánů příslušných předmětů na 2. stupni. Na velmi

dobré úrovni stran profesní orientace žáků je spolupráce ZŠ s úřadem práce a pedagogicko-psychologickou poradnou.

Kvalitně sestavený Minimální preventivní program pro ZŠ Kněžmost na období 2004 – 2005 vychází z analýzy a zhodnocení plánu prevence sociálně patologických jevů na loňský školní rok. Jednotlivá témata jsou průběžně zařazována do výuky, preventivní program je začleněn i do zájmového vzdělávání. Při jeho realizaci školní metodik prevence úzce spolupracuje s ostatními vyučujícími. Vyučující jsou o plnění plánu pravidelně informováni na jednáních pedagogické rady, rodiče žáků např. na třídních schůzkách. I přes všechny uvedené aktivity byl v loňském školním roce na 1. stupni ZŠ řešen ve spolupráci s PPP případ dětské šikany, na 2. stupni pak případ užití drogy žáky při pobytu na lyžařském výcvikovém kurzu.

Škola každoročně organizuje školní akademii a další jednorázové akce včetně besed, soutěží, sběrů apod. Projekt Zdravý životní styl je prezentován na nástěnkách v hale školy. Dlouhodobě se ZŠ v rámci projektu Zelená škola zaměřuje na ekologickou výchovu.

Údaje o průběhu a výsledcích vzdělávání svých dětí i o všech aktivitách, které škola pro žáky zajišťuje, získávají rodiče standardním způsobem. Doplňovány jsou informačními letáky a dotazníky. K dispozici jsou velmi dobře zpracované a obsahově bohaté webové stránky ZŠ a elektronická pošta. Součástí vnějšího informačního systému tvoří rovněž výroční zpráva. Na veřejnosti se ZŠ prezentuje též prostřednictvím Zpravodaje obce Kněžmost, vývěsní skříňky či školního časopisu Kněžmostský d'áblík.

Klima ve škole i školní družině přispívá k realizaci zvoleného vzdělávacího programu, dobré vztahy mezi učiteli a žáky existují ve třídách i mimo ně. Žáci v převážné míře projevují zájem o učení a dobře reagují na efektivní metody práce i odpočinku.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a občanské výchově na 2. stupni

Dlouhodobá příprava na výuku vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou však ještě rámcovější než učební osnovy a podrobnější informace o obsahu a rozsahu učiva neobsahují. Jejich plánovací funkce je značně omezená. Navštívené hodiny byly připraveny zejména obsahově, metodicky však většinou jen průměrně.

Materiálně se výuka předmětu opírala ve většině sledovaných hodin o účelné vybavení odborně orientované učebny. V části navštívených hodin si žáci zdlouhavě zapisovali do sešitů informace běžně dostupné v učebnicích a jazykových příručkách. Učební pomůcky, např. obrazový materiál, nástěnné transparenty, knižní publikace s ilustracemi, jazykové příručky i slovníky využívaly vyučující dostatečně. Audiovizuální techniku využily dvě učitelky ve třech hodinách (video a radiomagnetofon). Jen v jedné z hodin využila vyučující příznivý komunikační prostor v hale školy. Materiální podpora sledovaných vyučovacích hodin českého jazyka a občanské výchovy byla celkově dobrá.

Vedle tradičních metodických postupů s převažující verbální a frontální výukou zařazovaly vyučující také metody skupinové či individuální práce a řízený rozhovor. Tyto metody se však lišily mírou efektivity. Při skupinové práci docházelo k časové disproporci mezi dobou samostatné přípravy a dobou prezentace výsledků a jejich zhodnocení, když poslední dvě fáze byly časově poddimenzované. Vyučující zabezpečily návaznost probíraného učiva. Ve vyučování literatury měli žáci prostor pro interpretaci ukázek. Jejich komunikace byla sice často živelná, na řešený problém však reagovali většinou správně. V hodinách s jazykovým učivem bylo časté tradiční pojetí s verbálním výkladem a stereotypním frontálním procvičováním bez ohledu na rozdílnou úroveň znalostí žáků. Psychohygienické podmínky vyučování byly příznivé, žáci měli možnost relaxace. Závěrečnému shrnutí a zopakování učiva byl ve většině hodin vymezen nedostatečný časový prostor, navíc s nepřiměřeně vysokým podílem vyučujících. Ve většině vyučovacích jednotek byly zřetelné příliš ostré

hranice mezi mluvnickým, slohovým a literárním učivem.

Vstupní motivace byla efektivní zejména v hodinách literární výchovy, v hodinách s jazykovým či slohovým učivem a v občanské výchově byl oznámen program případně vzdělávací cíl, jeho propojení s praktickým uplatněním nebylo výrazné. Část žáků pak zvolená organizace vyučování nemotivovala, byli nepozorní a opakovali předchozí chyby.

Mezi vyučujícími a žáky převažovala pozitivní interakce. Pravidla vzájemného chování žáci dodržovali, prvky pasivní rezistence byly zřejmé jen u malé části žáků v nejvyšších ročnících. Kvantita cíleného rozvoje komunikativních dovedností formou mluvních či stylizačních cvičení resp. aktualit byla nízká.

K hodnocení znalostí žáků sloužily metody tradičního individuálního ústního nebo písemného zkoušení. Využity byly i prvky vzájemného hodnocení žáků. Zhodnocení jejich podílu na úspěšném či méně úspěšném splnění cíle vyučovací hodiny vyučující prováděly zřídka. Psaná podoba jazyka byla hodnocena mnohem častěji než podoba mluvená.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a občanské výchově byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na obou stupních ZŠ a fyzice

V průběhu celkem 13 hospitací u všech vyučujících obou předmětů a ve všech třídách školy byly stanovené cíle výuky přiměřené aktuálnímu stavu třídy, v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Výuka probíhala dle učebních plánů, které obsahují rovnoměrné časové vymezení základních témat. Vzdělávací cíle byly konkretizovány, avšak ne vždy byli žáci v úvodu se zvoleným tématem a plánem hodiny seznámeni. Podobně pak v závěru hodiny pouze někteří vyučující její obsah shrnuli a náležitě zhodnotili.

Plná kvalifikovanost se ve sledovaných hodinách pozitivně projevila v odborném i věcně správném vedení výuky i ve velmi dobrých výsledcích žáků.

Ve sledovaných hodinách žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity i vhodnými cvičebními podklady, jež připravují sami vyučující. K zefektivnění výuky jim však často chyběl zpětný projektor, naopak využívání pomůcek se vyskytovalo pravidelně. Sešity žáků mají velmi dobrou estetickou úroveň. Jako vynikající motivační prvek působí pravidelně aktualizovaná nástěnka v učebně matematiky a výtvarné výchovy zaměřená na zajímavé početní úlohy.

Sledované hodiny vyučující řídili většinou kvalitně. Výjimky se týkaly výuky matematiky v 6., 7. a 8. ročníku, kde se projevily některé drobné nedostatky v organizaci práce žáků a ve vedení vzájemné komunikace. Ostatní hodiny měly vhodný systém a řád s efektivní a logickou strukturou. Střídáním vyučovacích metod se dařilo ve většině sledovaných hodin udržet aktivní pozornost žáků. Převládala frontální výuka, její doplnění skupinovou prací se objevilo jen ojediněle, a to bez potřebných prvků týmové spolupráce.

V hospitovaných hodinách byly aktivita a zájem žáků o výuku velmi dobré. Učitelé věnovali posílení zájmu a motivace zvýšenou pozornost (různé hry a soutěže), často vhodně propojovali teorii s praxí, čímž se jim úspěšně dařilo nenásilnou formou budovat pevné mezipředmětové vztahy. Taktéž účast žáků školy v odborných soutěžích (Klokán, Pythagoriáda, korespondenční soutěž apod.) výrazně napomáhá vytváření jejich kladného vztahu k praktické matematice.

Mezi učiteli a žáky dominovaly pozitivní vztahy. Ve většině sledovaných hodin bylo dodržování pravidel vzájemného chování samozřejmostí. Ne vždy však měli žáci dostatek prostoru k vyjádření vlastního názoru a jen ojediněle byli vybízeni k argumentaci a diskusím, čímž byla oslabena možnost výchovy k toleranci, vzájemnému respektování a k přijetí správného finálního stanoviska. Vyučující vhodně kladli důraz na rozvoj komunikativních dovedností žáků v oblasti přesného matematického vyjadřování.

U většiny vyučujících převládalo pozitivní slovní hodnocení. Dle záznamů v žákovských knížkách a pracovních sešitech je patrné, že klasifikace je prováděna pravidelně, s dostatečně hojnou frekvencí. Učitelé se při hodnocení snaží zaměřovat i na individuální schopnosti žáků. Sebehodnocení nebylo ve sledovaných hodinách využíváno, jednoznačné ocenění pokroku zejména u slabších žáků se vyskytovalo jen ojediněle.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na obou stupních a fyzice byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v prvouce, přírodovědě a přírodopisu

Hospitováno bylo ve třídách 1. až 6., 8. a 9. ročníku u všech šesti učitelek, které uvedený blok předmětů vyučují. Všechny předkládaly učivo žákům věcně a odborně správně. Chybějící odborná kvalifikace u jedné z vyučujících kvalitu výuky snížila.

Přípravy vyučujících vycházejí z časových tematických plánů. Ty korespondují s platnými učebními osnovami, vhodně jsou do nich začleněny různé metodické pokyny, laboratorní práce či exkurze. Učitelky dbají na dodržení přímé návaznosti předkládaného učiva. Většina hodin nepostrádala konkrétnost v náplni a cílech výuky ani účelné materiální zajištění zabezpečující žákům dostatečnou názornost.

Kmenové učebny tříd 1. stupně i standardně zařízená odborná pracovna (přírodopis-fyzika-chemie) s navazujícím kabinetem svou převážně aktuální výzdobou a materiálním zázemím působily na žáky dostatečně podnětně. Škálu tradičních pomůcek vhodně doplňovaly nakopírované materiály, odborná literatura i vzorky přírodnin. Efektivitu promítnutých smyček prostřednictvím KP-8 snižovalo na 1. stupni nekvalitní zatemnění učeben. Pravidelně a účelně zařazovala do výuky audiovizuální či projekční techniku vyučující přírodopisu.

Cca dvě třetiny sledovaných hodin se vyznačovaly provázaností dílčích činností a jejich účelným střídáním, rovnoměrností časového rozvržení i předkládáním učiva v širších souvislostech. Frontální metodu uplatňovanou zpravidla při kontrolách správnosti vypracování zadaných úkolů nebo při opakování starší učební látky zde vhodně doplňovaly zařazované skupinové či individuální činnosti s výraznější aktivizací a participací žáků (zjišťování, porovnávání) na vyvozování nových pojmů i využívané mezipředmětové vazby. V dalších hodinách se vyskytly některé méně závažné nedostatky – mj. nejednoznačnost pokynů a instrukcí vyučujících, nerovnoměrné vytížení žáků či neshnutí učiva. Jen v menším počtu hodin učitelky cíleně prokládaly činnosti žáků relaxačními aktivitami.

Vstupní motivaci žáků uplatnily v různých podobách všechny učitelky. Vyhodnocováním dílčích činností, adresnými pochvalami, aktualizací výuky včetně prvků ekologické výchovy, osobním příkladem i využitím zkušeností žáků udržovaly jejich zájem také v průběhu hodiny. V menší míře byly jako další motivační stimul využity též hry nebo soutěže.

Spolupráce na bázi učitel – žák vychází z partnerského vztahu. Až na výjimky bylo registrováno bezproblémové jednání provázené vzájemným respektováním pedagogů a žáků i dodržováním dohodnutých komunikačních a interakčních pravidel se zřetelnou podporou souvislejšího žákovského projevu.

Vyučující využívají ústní i písemné formy ověřování vědomostí žáků. V jednom případě učitelka nesdělila klasifikaci, byť ji stručně zdůvodnila. Počet zapsaných známek v žákovských knížkách odpovídá období školního roku, údaje o učivu jsou však občas nekonkrétní. V žádné z navštívených hodin neprovedly učitelky závěrečné zhodnocení práce žáků. Nevyužito zůstalo taktéž sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů prvouka, přírodověda a přírodopis byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky zájmového vzdělávání ve školní družině

Kvalifikovanost vychovatelky a její častá účast na odborných vzdělávacích akcích se příznivě projevila nejen v systematické a koncepční péči o žáky, ale i v pestrosti metod a forem práce. Nekvalifikovanost druhé vychovatelky, která pracuje s dětmi pouze 3 hodiny týdně, se v činnosti školní družiny (dále jen ŠD) neprojevila. Obě vychovatelky vhodně využívají při své činnosti pozitivní slovní hodnocení.

Ranní provoz ŠD začíná v 6:25 hodin a je věnován především spontánním a odpočinkovým aktivitám (např. poslech četby, hry apod.). Po vyučování zde žáci mají možnost zapojit se pod přímým vedením do pravidelných výchovných činností, jako je např. dramatická nebo výtvarná výchova.

V odpoledních hodinách cca od 13 hodin pak děti spíše relaxují. V případě příznivého počasí pobývají venku, kde využívají školní hřiště, zahradu, popřípadě podnikají vycházky do okolí. Jejich aktivity spočívají buď ve volných hrách dle zájmu, nebo organizovaně sportují (kolektivní hry s míčem, soutěže družstev, cviky se švihadly apod.). Při pobytu venku vychovatelka poutavým způsobem organizuje pro žáky ŠD také přírodovědné hry či výtvarné soutěže (např. malování na asfalt či sběr přírodnin pro následnou práci ve třídě apod.).

V případě nepříznivého počasí pobývají děti v útulné místnosti ŠD a pod odborným dohledem se individuálně baví tím, co je zajímá (společenské hry, četba, práce na počítači, diskuse, ruční práce apod.). Žáci, jejichž rodiče souhlasili, aby v době pobytu ve školní družině zpracovávali domácí úkoly, jsou vychovatelkou vedeni k systematické přípravě na vyučování; tato činnost je přitom koordinována spolu s odpočinkovými aktivitami tak, aby je nadměru nezatěžovala.

Provoz ŠD končí v 15:30 hodin. Žáci odcházejí domů dle písemných instrukcí rodičů v přesně stanovenou dobu, nebo jsou svými zákonnými zástupci osobně přebíráni.

Při sledování činností v družině bylo patrné, že se vychovatelkám daří rozvíjet osobnosti dětí; vzájemnou komunikací a spoluprací efektivně posilují sebeúctu, vzájemné respektování a toleranci. Pravidelně bylo také pamatováno na upevňování hygienických návyků.

Žáci projevovali o předkládané činnosti zájem a bylo patrné, že se zde cítí spokojeně. Jejich aktivita byla velmi dobrá, vzájemné respektování pravidel komunikace umožňovalo vychovatelce věnovat dostatečnou pozornost i dětem s individuálními potřebami.

Průběh a výsledky zájmového vzdělávání ve školní družině byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vnitřní evaluační nástroje škola ve sledované výuce nevyužívá, vyjma uplatnění vlastních srovnávacích testů v předmětu matematika. Vnější evaluaci škola dlouhodobě zajišťuje prostřednictvím komerčních testů z českého jazyka, matematiky, širšího přírodovědného a širšího humanitního základu. Výsledky zpracované a vyhodnocené zadavatelem škola analyzuje, učitelé jsou s nimi seznámeni průkazným způsobem na pedagogické radě, kde jsou také přijata opatření vyplývající z rozboru výsledků. Žáci školy se účastní řady odborných soutěží a olympiád. Aktivní činnost vyvíjí ZŠ v rámci Klubu mladých diváků a Klubu mladých čtenářů.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných skupinách předmětů a zájmového vzdělávání ve školní družině byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 18406/03-21, vydané 16. 6. 2003 Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
2. Zřizovací listina Základní školy Kněžmost, ze dne 15. 10. 2002
3. Dodatek č.1 ke Zřizovací listině, ze dne 28.4.2003
4. Vymezení spádových oblastí Základní školy Kněžmost, vydané 17. 3. 2005 obcí Kněžmost, bez uvedení čj.
5. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2003/2004
6. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2004/2005 ke dni kontroly
7. Třídní knihy všech tříd 2. stupně ze čtyřletého vzdělávacího cyklu 2000/2001 až 2003/2004
8. Učební plány na školní rok 2003/2004 a 2004/2005
9. Tematické plány učiva sledovaných předmětů
10. Přehled rozvrhů tříd pro školní rok 2004/2005
11. Přehled rozvrhů učitelů pro školní rok 2004/2005
12. Prohlášení ředitele školy k výuce matematiky ve čtyřletém vzdělávacím cyklu v 6.-9. ročníku ve školních letech 2000/2001 až 2003/2004, ze dne 5. 4. 2005
13. Plán práce školní družiny, bez uvedení data
14. Řád školy, ze dne 2. 9. 2002
15. Provozní řád školy, ze dne 29. 8. 2003
16. Organizační řád školy, účinný ode dne 24. 1. 2003, čj. 27/2003
17. Vnitřní platový předpis, ze dne 25. 3. 2005, čj. 126/05
18. Plán práce ZŠ Kněžmost na školní rok 2004/2005
19. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004, ze dne 23. 8. 2004
20. Plán činnosti výchovného poradce na školní rok 2004/2005 – 2. stupeň, bez uvedení data
21. Plán práce výchovného poradce pro 1. stupeň na školní rok 2004/2005, bez uvedení data
22. Minimální preventivní program pro ZŠ Kněžmost „Škola bez drog“ na období 2004 – 2005, ze dne 23. 11. 2004
23. Aktuální individuální vzdělávací programy
24. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005 ke dni kontroly
25. ZŠ Kněžmost – Ekologicky orientovaná škola, školní rok 2003/2004
26. Školní časopis Kněžmostský d'áblík, ze září 2004 a ledna 2005
27. Zpravodaj obce Kněžmost 1/2005
28. Třídní výkazy všech tříd ze školního roku 2004/2005 ke dni kontroly
29. Katalogové listy žáků školy ke dni kontroly
30. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2004, zpracovaný dne 1. října 2004
31. Žákovské knížky a záznamníky žáků školy (výběr) ve školním roce 2004/2005
32. Kontrolní práce žáků školy z českého jazyka, matematiky a fyziky (výběr)
33. Laboratorní práce žáků z fyziky a přírodopisu (výběr)

34. Výsledky komerčních testů ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
 35. Přehled o DVPP ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
 36. Protokol ZŠ Kněžmost 32, okres Mladá Boleslav, čj. 031 156/00-2163, ze dne 7. 4. 2000
 37. Inspekční zpráva ZŠ Kněžmost 32, okres Mladá Boleslav, čj. 031 154/00-2163, ze dne 7. 4. 2000

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou z hlediska plnění předepsaných požadavků odborné kvalifikovanosti učitelů na 1. stupni vynikající, na 2. stupni dobré. Vzhledem ke sledovaným předmětům chybí aprobace pro výuku českého jazyka, občanské výchovy a přírodopisu. Částečně se daří plnit koncepci „omlazování“ pedagogického sboru. Organizační struktura byla vytvořena promyšleně a je funkční. Vnitřní informační systém zajišťuje, aby všichni učitelé měli přístup k potřebným informacím. Kontrolní a hospitační činnost je vedena systematicky a její závěry jsou efektivně aplikovány ve výuce. Většina pedagogů se pravidelně účastní vzdělávacích akcí a v převážné míře se jim daří nové informace ve škole využívat k účinné podpoře rozvoje osobnosti žáků.

Personální podmínky ve sledovaných oblastech vzdělávání jsou velmi dobré.

Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré. Vynikající je logistická úprava prostoru školní haly, která slouží žákům nejen o přestávkách a při výuce, ale i při hromadných akcích školy. Učebny jsou vybaveny na 1. stupni novým, na 2. stupni standardním žakovským nábytkem. Inventární soubory sledovaných předmětů mají dobrou úroveň. V hospitovaných hodinách žáci pracovali s vhodnými učebnicemi i doplňkovými texty. Vybavení informační technikou včetně instalovaného výukového softwaru je velmi dobré, žáci i učitelé mají neomezený přístup k informačním technologiím. Kontrola využití materiálního zázemí ve výuce je prováděna průběžně, a to zejména vzhledem k podpoře plnění vzdělávacích cílů. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek vzdělávání je funkční.

Materiálně-technické podmínky ve sledovaných oblastech vzdělávání jsou velmi dobré.

Organizace vzdělávacího procesu školy vůči žákům má velmi dobrou úroveň, a to zejména vzhledem k účinnosti podpory rozvoje osobnosti žáků a ke vzdělávacím cílům. Školní učební plán respektuje rámcový učební plán vzdělávacího programu Základní škola. Dílčí porušení učebních osnov bylo zjištěno v předmětu matematika. Systém výchovného poradenství i činnost školy v oblasti prevence sociopatologických jevů pozitivně ovlivňují úroveň vzdělávacího procesu. Škola se zaměřuje na ekologickou výchovu. Vyučování probíhá většinou v příjemné atmosféře, žáci pracují s chutí a se zájmem, do výuky se aktivně zapojují. Při sledování průběhu vzdělávání zaznamenané klady celkově převažovaly nad zjištěnými nedostatky, jejichž výskyt byl obecně méně častý ve výuce na 1. stupni. Ke zjišťování výsledků vzdělávání škola využívá komerční testy, jejich výsledky důkladně analyzuje a zjištěné skutečnosti dále využívá ke zkvalitnění výuky.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných oblastech jsou velmi dobré.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Škuta	V. Škuta v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Chrupa	J. Chrupa v. r.
Člen týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v. r.

V Mělníku dne 26. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Vladimír Škuta, Tyršova 106, 276 01 Mělník. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasilá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 26. dubna 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jiří Nikodem	J. Nikodem v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	27. 5. 2005	c3-1057/05-5247
Školská rada	Nebyla zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.